

OPONENTSKÝ POSUDOK

Habilitačnej práce Ing. Paulíny Nalevankovej, PhD. vypracovanej na tému:

Vplyv meniacich sa podmienok prostredia na krajinu a lesné ekosystémy

Menovacie konanie za docenta v odbore: Ochrana a využívanie krajiny

Žiadosť o vypracovanie posudku k habilitačnej práci v odbore habilitačného a inauguračného konania *Ochrana a využívanie krajiny* mi bola adresovaná listom dňa 14. 2. 2024 predsedom Vedeckej rady FPVal UKF v Nitre prof. RNDr. Františkom Petrovičom, PhD. Oponentský posudok bol vypracovaný v zmysle Vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 246/2019 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor. Na základe doručených podkladových materiálov o pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti a o dosiahnutých výsledkoch Ing. Paulíny Nalevankovej, PhD., zaujímam k jej habilitačnej práci nasledovné stanoviská:

Habilitantka predkladá prácu formou separátov pôvodných vedeckých prác doplnených komentárom. Posudzovaná habilitačná práca má 235 strán. Z toho 16 strán originálneho textu a 21 pôvodných vedeckých prác. V práci je mimo pôvodných vedeckých prác citovaných 11 zdrojov vedeckej a odbornej literatúry súvisiacich s riešenou problematikou.

Okrem úvodu, obsahu habilitačnej práce, jej zamerania, zoznamu citovanej literatúry a záveru, je habilitačná práca členená na nasledovné kapitoly a podkapitoly: Meniace sa podmienky ako faktor ohrozujúci zložky krajiny, Výskyt sucha a zmeny v teplote vzduchu na úrovni regiónov a krajiny, Narušený vlhkostný režim pôdy ako dopad antropogénneho využívania krajiny banskou činnosťou, Vplyv sucha a meniacich sa faktorov prostredia na lesné ekosystémy- ekofyziologický prístup, Dopad zmeny prostredia na bioindikatívne spoločenstvá epigeickej fauny lesných ekosystémov a vzdelávanie a Výstupy vedeckej práce pre prax a popularizáciu.

Téma habilitačnej práce je napriek množstvu publikovaných prác, ktoré sa danou problematikou zaoberajú stále aktuálna a v podmienkach dnešnej praxe nabera stále na svojom význame. Habilitačná práca poskytuje rad originálnych výsledkov získaných habilitantkou, ktoré prešli riadnym oponentským konaním a boli už publikované prevažne v časopisoch. Uvedené publikácie poukazujú na široký záber vedeckého a odborného záujmu habilitantky. Uvedené je dokumentované predloženými prácami zameranými na výskyt a hodnotenie sucha vo viacerých lokalitách Slovenska v dlhších časových radoch, vplyv sucha na lesné ekosystémy a taktiež vplyv antropogénnej činnosti človeka na vlhkosť režim pôd, pričom spoločným vodítkom predložených prác je impakt klimatickej zmeny na jednotlivé zložky životného prostredia.

Výsledky habilitačnej práce a ich využitie v praxi

Výsledky výskumu aplikovateľné do praxe sú zamerané na zmenu klimatických charakteristík, detekciu a predikciu sucha ako najvýznamnejšieho hydrometeorologického extrému s využitím indexov sucha v rámci Slovenska. V práci sú prezentované možnosti a výsledky vplyvu zmeny prostredia a stresových faktorov prostredníctvom monitorovania fyziologických parametrov rastlín, respektíve drevín. Habilitantka svojimi výstupmi potvrdzuje, že fyziologické procesy spoľahlivo odzrkadľujú stav prostredia a môžu byť využívané ako spoľahlivý indikátor zmeny prostredia. Využiteľné sú pre spresňovanie hydrologických modelov a modelov bilancie vody v ekosystémoch a povodiach. Zároveň majú potenciál stať sa praktickým nástrojom pri lesníckych činnostiach, plánovaní presného zavlažovania v poľnohospodárstve, sadovníctve, škôlkarstve či pri údržbe zelene.

K habilitačnej práci mám nasledovné pripomienky, poznámky a otázky

- *V predloženej práci mi chýba jasne definovaný cieľ práce. V práci je nadefinované zameranie habilitantky, resp. jej vedecko výskumná profilácia a taktiež jej pracoviska, ale jasne definovaný cieľ práce by nemal chýbať.*
- *Aký je rozdiel medzi hydrickým, fyziologickým a vlhkosťným stresom u rastlín?*
- *V práci Vido, Nalevankova, Kučera CEFJ, 2024 hodnotíte tlakový potenciál v hĺbke 30cm pre dve lokality - o čom nám tento hodnotený parameter vypovedá?*

Záver

Habilitačná práca Ing. Paulíny Nalevankovej, PhD. spĺňa všetky požiadavky kladené na tento druh prác. Forma spracovania, resp. spôsob výkladu poznatkov z literatúry a podávanie výsledkov získaných vlastnou vedecko-výskumnou aktivitou majú vysokú vedeckú úroveň čím habilitantka dokumentuje svoje dobré tvorivé schopnosti.

Ďalej môžem konštatovať, že habilitantka predložila rad originálnych výstupov, ktoré tvoria ucelené dielo s viacerými novými poznatkami a námetmi pre ďalší rozvoj v oblasti vedy a výskumu, ale taktiež v pedagogickej praxi.

Na základe uvedeného, prácu odporúčam k obhajobe a po jej úspešnom obhájení navrhujem menovanej udeliť vedecko – pedagogický titul “docent” v odbore *habilitačného a inauguračného konania Ochrana a využívanie krajiny*.

V Nitre, 28. 3. 2024

prof. Ing. Dušan Igaz, PhD.